ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 28ης Μαΐου 2020*

«Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Διαδικασία ανακοπής – Αίτηση καταχωρίσεως του εικονιστικού σημείου AUREA BIOLABS ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Προγενέστερο λεκτικό σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης AUREA – Σχετικός λόγος απαραδέκτου – Κίνδυνος συγχύσεως – Ομοιότητα των προϊόντων – Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1001 – Διόρθωση της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών – Άρθρο 102 του κανονισμού 2017/1001»

Στις υποθέσεις T-724/18 και T-184/19,

Aurea Biolabs Pte Ltd, με έδρα το Cochin (Ινδία), εκπροσωπούμενη από τους B. Brandreth, QC, και L. Oommen, solicitor,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), εκπροσωπούμενου από την K. Kompari και τους H. O'Neill και V. Ruzek,

καθού,

αντίδικος ενώπιον του τμήματος προσφυγών του EUIPO και παρεμβαίνουσα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου:

Avizel SA, με έδρα το Λουξεμβούργο (Λουξεμβούργο), εκπροσωπούμενη από την C. De Keersmaeker και τον W.-J. Cosemans, δικηγόρους,

με αντικείμενο, στην υπόθεση T-724/18, προσφυγή κατά της αποφάσεως του δευτέρου τμήματος προσφυγών του EUIPO της 11ης Σεπτεμβρίου 2018 (υπόθεση R 814/2018-2), σχετικά με διαδικασία ανακοπής μεταξύ της Avizel και της Aurea Biolabs, και, στην υπόθεση T-184/19, προσφυγή κατά της αποφάσεως του δευτέρου τμήματος προσφυγών του EUIPO της 29ης Ιανουαρίου 2019 [υπόθεση R 814/2018-2 (CORR)], με την οποία διορθώθηκε η απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2018,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Gervasoni (εισηγητή), πρόεδρο, R. Frendo και J. Martín y Pérez de Nanclares, δικαστές,

γραμματέας: A. Juhász-Tóth, διοικητική υπάλληλος,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

έχοντας υπόψη τα δικόγραφα των προσφυγών που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 7 Δεκεμβρίου 2018 (υπόθεση T-724/18) και στις 27 Μαρτίου 2019 (υπόθεση T-184/19),

έχοντας υπόψη την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε το EUIPO με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Μαΐου 2019 στην υπόθεση T-184/19,

έχοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις επί της ενστάσεως απαραδέκτου που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Ιουνίου 2019,

έχοντας υπόψη τη διάταξη περί συνεκδικάσεως της ενστάσεως απαραδέκτου με την ουσία της υποθέσεως, της 11ης Ιουλίου 2019, στην υπόθεση T-184/19,

έχοντας υπόψη τα υπομνήματα αντικρούσεως του EUIPO, τα οποία κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 18 Μαρτίου 2019 (υπόθεση T-724/18) και στις 24 Σεπτεμβρίου 2019 (υπόθεση T-184/19),

έχοντας υπόψη τα υπομνήματα αντικρούσεως της παρεμβαίνουσας που κατατέθηκαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 14 Μαρτίου 2019 (υπόθεση T-724/18) και στις 3 Ιουνίου 2019 (υπόθεση T-184/19),

έχοντας υπόψη τη μεταβολή της συνθέσεως των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου,

έχοντας υπόψη την απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2019 με την οποία αποφασίσθηκε η συνεκδίκαση των υποθέσεων T-724/18 και T-184/19 προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 22ας Ιανουαρίου 2020, κατά την οποία οι διάδικοι υπέβαλαν παρατηρήσεις επί της ενδεχόμενης συνεκδικάσεως των υποθέσεων T-724/18 και T-184/19 προς έκδοση κοινής αποφάσεως,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 19 Σεπτεμβρίου 2016, η προσφεύγουσα, Aurea Biolabs Pte Ltd, υπέβαλε αίτηση καταχωρίσεως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενώπιον του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2009, L 78, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί [αντικατασταθεί από τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2017, L 154, σ. 1)].

2 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση συνίσταται στο ακόλουθο εικονιστικό σημείο:

3 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση υπάγονται στην κλάση 5, κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν στην ακόλουθη περιγραφή: «Συμπληρώματα διατροφής· συμπληρώματα διατροφής και δίαιτας· συμπληρώματα διατροφής υπό μορφή ροφήματος· διαιτητικά ροφήματα εμπλουτισμένα με θρεπτικά στοιχεία· διαιτητικά συμπληρώματα και συμπληρώματα διατροφής, ήτοι λειτουργικά τρόφιμα που χρησιμοποιούνται ως συμπληρώματα διατροφής ή δίαιτας· συμπληρώματα βιταμινών και μεταλλικών στοιχείων».

4 Στις 30 Ιανουαρίου 2017, η παρεμβαίνουσα, Avizel SA, άσκησε ανακοπή δυνάμει του άρθρου 41 του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρο 46 του κανονισμού 2017/1001) κατά της καταχωρίσεως του ως άνω σήματος για τα προϊόντα που μνημονεύονται στη σκέψη 3 ανωτέρω.

5 Η ανακοπή στηριζόταν στο προγενέστερο λεκτικό σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης AUREA, το οποίο καταχωρίστηκε στις 12 Μαρτίου 2015 με αριθμό 13493432.

6 Το προγενέστερο σήμα έχει καταχωρισθεί για τα προϊόντα των κλάσεων 3 και 5 τα οποία αντιστοιχούν, για καθεμία εξ αυτών των κλάσεων, στην ακόλουθη περιγραφή:

– κλάση 3: «Σαπούνια· αιθέρια έλαια· καλλυντικά, με εξαίρεση τα αρώματα και τα ελαφρά αρώματα (eau de toilette)· λοσιόν για τα μαλλιά»·

– κλάση 5: «Κρέμες καλλωπισμού για ιατρική χρήση· κρέμες για βρέφη [για ιατρική χρήση]· κρέμες σώματος για ιατρική χρήση· κρέμες χεριών για ιατρική χρήση· κρέμες προσώπου για ιατρική χρήση· κρέμες χειλιών για ιατρική χρήση· κρέμες ποδιών για ιατρική χρήση· φαρμακευτικές κρέμες για το δέρμα· φαρμακευτικές κρέμες προστασίας του δέρματος· κρέμες περιποιήσεως του δέρματος για ιατρική χρήση».

7 Ο λόγος που προβλήθηκε προς στήριξη της ανακοπής ήταν ο προβλεπόμενος στο άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 2017/1001).

8 Στις 6 Μαρτίου 2018 το τμήμα ανακοπών έκανε δεκτή την ανακοπή με το σκεπτικό ότι υφίστατο κίνδυνος συγχύσεως και απέρριψε την αίτηση καταχωρίσεως σήματος.

9 Στις 3 Μαΐου 2018 η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του EUIPO κατά της αποφάσεως του τμήματος ανακοπών, δυνάμει των άρθρων 66 έως 71 του κανονισμού 2017/1001.

10 Με απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2018 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), το δεύτερο τμήμα προσφυγών του EUIPO απέρριψε την προσφυγή. Ειδικότερα, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι η κρίσιμη εδαφική περιοχή για την εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως ήταν η επικράτεια της

Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αποτελείτο εν μέρει από επαγγελματίες του ιατρικού κλάδου και εν μέρει από το ευρύ κοινό ως τελικούς καταναλωτές, το δε επίπεδο προσοχής του ενδιαφερόμενου κοινού ήταν υψηλό (σημεία 17 έως 24 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Εν συνεχεία, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι τα προϊόντα της κλάσεως 5 τα οποία αφορούσαν τα αντιπαρατιθέμενα σήματα ήταν παρόμοια, τουλάχιστον σε μικρό βαθμό, και ως εκ τούτου έκρινε ότι δεν ήταν αναγκαίο να εκτιμηθεί η ύπαρξη ενδεχόμενης ομοιότητας μεταξύ των προσδιοριζόμενων στην αίτηση καταχωρίσεως προϊόντων και των καλυπτόμενων από το προγενέστερο σήμα προϊόντων της κλάσεως 3 (σημεία 25 έως 38 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Όσον αφορά τη σύγκριση των σημείων, το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε την ύπαρξη μιας μέσης, τουλάχιστον, οπτικής ομοιότητας, μιας μέσης, τουλάχιστον, ή και μεγάλης φωνητικής ομοιότητας, και, για τμήμα του ενδιαφερόμενου κοινού, τουλάχιστον έναν μικρό βαθμό εννοιολογικής ομοιότητας (σημεία 39 έως 78 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Στο πλαίσιο της σφαιρικής εκτιμήσεως του κινδύνου συγχύσεως, το τμήμα προσφυγών, μεταξύ άλλων, αφενός, υπενθύμισε ότι, κατά τη νομολογία σχετικά με την αλληλεξάρτηση των κρίσιμων για την εκτίμηση αυτή παραγόντων, αν τα οικεία προϊόντα είναι πανομοιότυπα, ο βαθμός διαφοράς μεταξύ των σημείων έπρεπε να είναι υψηλός για να αποφευχθεί ο κίνδυνος συγχύσεως και, αφετέρου, επισήμανε ότι τα επίμαχα εν προκειμένω προϊόντα είχαν κριθεί ως πανομοιότυπα (σημείο 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Το τμήμα προσφυγών ολοκλήρωσε τη σφαιρική εκτίμησή του επικυρώνοντας την άποψη του τμήματος ανακοπών ότι υφίστατο εν προκειμένω κίνδυνος συγχύσεως (σημείο 92 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

11 Με απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2019 (στο εξής: διορθωτική απόφαση), το δεύτερο τμήμα προσφυγών διόρθωσε, βάσει του «κανόνα 53 EUTMIR», την προσβαλλόμενη απόφαση, απαλείφοντας το σημείο 80 αυτής.

Αιτήματα των διαδίκων

12 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– στην υπόθεση T-724/18, να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση και, στην υπόθεση T-184/19, να ακυρώσει τη διορθωτική απόφαση·

– να καταδικάσει το EUIPO στα δικαστικά έξοδα στις υποθέσεις T-724/18 και T-184/19 και, στην υπόθεση T-724/18, να καταδικάσει και την παρεμβαίνουσα στα δικαστικά έξοδα.

13 Το EUIPO ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή στην υπόθεση T-724/18 ως αβάσιμη·

– να απορρίψει την προσφυγή στην υπόθεση T-184/19 ως απαράδεκτη και, επικουρικώς, ως αβάσιμη·

– να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα στις υποθέσεις T-724/18 και T-184/19.

14 Η παρεμβαίνουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει τις προσφυγές στις υποθέσεις T-724/18 και T-184/19·

– να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα στις εν λόγω υποθέσεις.

Σκεπτικό

15 Καθόσον με τη διορθωτική απόφαση απαλείφθηκε ένα σημείο της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά του σκεπτικού της οποίας βάλλει η προσφυγή στην υπόθεση T-724/18, πρέπει, καταρχάς, να εξεταστεί, η νομιμότητα της διορθωτικής αποφάσεως κατά της οποίας βάλλει η προσφυγή στην υπόθεση T-184/19.

Επί της προσφυγής στην υπόθεση T-184/19

16 Στην προσφυγή στην υπόθεση T-184/19, η προσφεύγουσα προβάλλει τρεις λόγους προς στήριξη του αιτήματός της περί ακυρώσεως της διορθωτικής αποφάσεως. Πρώτον, προβάλλει ότι η διορθωτική απόφαση στηρίζεται σε εσφαλμένη νομική βάση, ήτοι στον «κανόνα 53 EUTMIR». Δεύτερον, προβάλλει ότι το επίμαχο σφάλμα δεν μπορούσε να διορθωθεί, λαμβανομένων υπόψη των προϋποθέσεων που θέτει η εφαρμοστέα νομική διάταξη, ήτοι το άρθρο 102 του κανονισμού 2017/1001. Τρίτον, προβάλλει ότι το τμήμα προσφυγών προσέβαλε το δικαίωμά της ακροάσεως, καθόσον δεν της παρέσχε τη δυνατότητα να λάβει θέση ούτε επί της εφαρμοστέας διατάξεως ούτε επί της σχεδιαζόμενης διορθώσεως.

17 Πράγματι, διαπιστώνεται ότι η διορθωτική απόφαση στηρίζεται, από τυπικής απόψεως, στον «κανόνα 53 EUTMIR» (σημείο 5 της διορθωτικής αποφάσεως). Δεδομένου ότι μόνον ο κανονισμός (ΕΚ) 2868/95 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1995, περί της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 40/94 του Συμβουλίου για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1995, L 303, σ. 1), περιλαμβάνει κανόνα 53, πρέπει να γίνει δεκτό, όπως παραδέχθηκε και το EUIPO στο υπόμνημα αντικρούσεως, ότι η διορθωτική απόφαση στηρίζεται στον κανόνα 53 του κανονισμού 2868/95, έστω και αν η συντομογραφία «EUTMIR» δεν αντιστοιχεί στον κανονισμό αυτόν.

18 Όπως ορθώς προβάλλει η προσφεύγουσα, ο κανόνας 53 του κανονισμού 2868/95 έχει παύσει να ισχύει από 1ης Οκτωβρίου 2017. Έκτοτε, η διόρθωση των αποφάσεων του EUIPO διέπεται από το άρθρο 102 του κανονισμού 2017/1001.

19 Η εφαρμοστέα, όμως, διάταξη για τη διόρθωση αποφάσεως είναι η ισχύουσα κατά την ημερομηνία εκδόσεως της διορθωτικής αποφάσεως [πρβλ., όσον αφορά απόφαση ανακλήσεως, απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 2018, Repower κατά EUIPO – repowermap.org (REPOWER), T-727/16, EU:T:2018:88, σκέψεις 19 έως 29· βλ. επίσης, κατ' αναλογίαν, όσον αφορά τη διόρθωση που προβλέπει ο Κανονισμός Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, διάταξη της 21ης Ιουλίου 2015, Tomana κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-190/12 REC, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:572, σκέψεις 3 και 4], ήτοι εν προκειμένω το άρθρο 102 του κανονισμού 2017/1001, το οποίο ήταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία εκδόσεως της διορθωτικής αποφάσεως, ήτοι στις 29 Ιανουαρίου 2019. Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, η διάταξη που συνιστά τη νομική βάση μιας πράξεως και εξουσιοδοτεί ένα θεσμικό όργανο της Ένωσης να εκδώσει τη συγκεκριμένη πράξη πρέπει να ισχύει κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως, και οι διαδικαστικοί κανόνες έχουν κατά κανόνα εφαρμογή κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος τους (βλ. απόφαση της 29ης Μαρτίου 2011, ThyssenKrupp Nirosta κατά Επιτροπής, C-352/09 P, EU:C:2011:191, σκέψη 88 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

20 Εντούτοις, το σφάλμα αυτό, του οποίου θεμιτώς γίνεται επίκληση στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως που προβάλλει η προσφεύγουσα και το οποίο εξάλλου παραδέχεται το EUIPO στο υπόμνημα αντικρούσεως, δεν μπορεί να οδηγήσει στην ακύρωση της διορθωτικής αποφάσεως στην περίπτωση που τηρήθηκαν, εν προκειμένω, οι προϋποθέσεις του άρθρου 102 του κανονισμού 2017/1001 για τη διόρθωση των αποφάσεων των τμημάτων προσφυγών. Πράγματι, η εσφαλμένη επιλογή νομικής βάσεως επιφέρει την ακύρωση της οικείας πράξεως αποκλειστικώς και μόνον όταν δύναται να έχει επιπτώσεις στο περιεχόμενό της [βλ. απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2011, Reisenthel κατά ΓΕΕΑ – Dynamic Promotion (Τελάρα και καλάθια), T-53/10, EU:T:2011:601, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

21 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ειδικώς την τήρηση, εν προκειμένω, των προϋποθέσεων του άρθρου 102 του κανονισμού 2017/1001 για τη διόρθωση των αποφάσεων του EUIPO. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή στα «προφανή σφάλματα», τα οποία δικαιολόγησαν εν προκειμένω την έκδοση διορθωτικής αποφάσεως (σημεία 5 και 6 της αποφάσεως αυτής), ενώ τέτοια σφάλματα μνημονεύονται αποκλειστικώς και μόνο στο άρθρο 103 του κανονισμού 2017/1001, το οποίο διέπει την ανάκληση των αποφάσεων του EUIPO.

22 Πράγματι, από το γράμμα των άρθρων 102 και 103 του κανονισμού 2017/1001 προκύπτει ότι μόνον το άρθρο 103 αναφέρεται σε «προφανή σφάλματα», το δε άρθρο 102 αναφέρεται πλέον μόνο σε «πρόδηλες παραλείψεις».

23 Το άρθρο 102, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/1001, με τίτλο «Διόρθωση σφαλμάτων και πρόδηλων παραλείψεων», έχει ως εξής:

«1. Το [EUIPO] διορθώνει, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αίτησης μέρους, γλωσσικά σφάλματα ή σφάλματα μεταγραφής και πρόδηλες παραλείψεις στις αποφάσεις του ή τεχνικά σφάλματα κατά την καταχώριση του σήματος της ΕΕ ή τη δημοσίευση της καταχώρισης τα οποία οφείλονται στο [EUIPO].»

24 Το άρθρο 103, παράγραφος 1, του κανονισμού 2017/1001, με τίτλο «Ανάκληση αποφάσεων», προβλέπει τα εξής:

«1. Σε περίπτωση που το [EUIPO] πραγματοποιήσει εγγραφή στο μητρώο ή λάβει απόφαση που περιέχει προφανές σφάλμα το οποίο μπορεί να του αποδοθεί, μεριμνά για την ακύρωση της εγγραφής ή την ανάκληση της απόφασης [...]».

25 Διευκρινίζεται ότι, στην προϊσχύσασα μορφή τους, οι διατάξεις που διέπουν τη διόρθωση και την ανάκληση των αποφάσεων του EUIPO αναφέρονταν, αντιστοίχως, σε «προφανείς ανακρίβειες» (κανόνας 53 του κανονισμού 2868/95) και σε «πρόδηλα διαδικαστικά σφάλματα» (άρθρο 80 του κανονισμού 207/2009).

26 Από τη νομολογία που ερμήνευσε τις τελευταίες αυτές διατάξεις προκύπτει ότι, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας του δεσμευτικού χαρακτήρα του διατακτικού οριστικής αποφάσεως εκδοθείσας από αρμόδια αρχή και προς τον σκοπό σεβασμού της αρχής της ασφάλειας δικαίου, ο κανόνας που επιτρέπει κατ' εξαίρεση εκ των υστέρων τροποποιήσεις μιας τέτοιας αποφάσεως, μέσω διορθώσεως ή ανακλήσεως, πρέπει να ερμηνεύεται στενά και, ως εκ τούτου, να περιορίζεται σε πρόδηλα σφάλματα [πρβλ. αποφάσεις της 9ης Σεπτεμβρίου 2011, dm-drogerie markt κατά ΓΕΕΑ – Distribuciones Mylar (dm), T-36/09, EU:T:2011:449, σκέψεις 73, 76 και 78, και, όσον αφορά μόνον τις διορθώσεις, της 14ης Δεκεμβρίου 2006, Gagliardi κατά ΓΕΕΑ – Norma Lebensmittelfilialbetrieb (MANŪ MANU MANU), T-392/04, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2006:400, σκέψη 55].

27 Εντούτοις, από τη νομολογία που μνημονεύθηκε στη σκέψη 26 ανωτέρω προκύπτει διαφορά ως προς το είδος του σφάλματος που δύναται να οδηγήσει σε διόρθωση ή σε ανάκληση, τούτο δε λόγω της διακρίσεως μεταξύ της διαδικασίας διορθώσεως και της διαδικασίας ανακλήσεως.

28 Ειδικότερα, η διαδικασία διορθώσεως δεν συνεπάγεται την εξαφάνιση της υπό διόρθωση αποφάσεως, αλλά οδηγεί αποκλειστικώς και μόνο στη διόρθωση των σφαλμάτων που περιέχονται σε αυτήν μέσω διορθωτικής αποφάσεως. Αντιθέτως, η διαδικασία ανακλήσεως συνεπάγεται την εξαφάνιση της εσφαλμένης αποφάσεως και την επαναφορά στο στάδιο της διαδικασίας στο οποίο βρισκόταν η διαφορά ενώπιον του EUIPO πριν από την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως, χωρίς το εντοπισθέν σφάλμα να διορθώνεται σε αυτή καθεαυτήν την απόφαση περί ανακλήσεως.

29 Επομένως, οι διορθώσεις περιορίζονται στα πρόδηλα τυπικά σφάλματα, τα οποία δεν επηρεάζουν το περιεχόμενο και την ουσία της εκδοθείσας αποφάσεως, αλλά μόνο τη μορφή της (απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, MANÛ MANU, T-392/04, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2006:400, σκέψη 55). Πρόκειται για σφάλματα τα οποία είναι τόσο προφανή ώστε να μην μπορεί να νοηθεί καμία άλλη διατύπωση πλην εκείνης που προκύπτει κατόπιν της διορθώσεως (πρβλ. απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2011, dm, T-36/09, EU:T:2011:449, σκέψεις 73 και 75) και τα οποία δεν δικαιολογούν την ακύρωση ή την ανάκληση της αποφάσεως που ενέχει τα εν λόγω σφάλματα [πρβλ. απόφαση της 15ης Μαρτίου 2011, Ifemy's κατά ΓΕΕΑ – Dada & Co Kids (Dada & Co. kids), T-50/09, EU:T:2011:90, σκέψη 32] και την ακρόαση των διαδίκων.

30 Αντιθέτως, δικαιολογούν την έκδοση αποφάσεως περί ανακλήσεως τα σφάλματα που δεν καθιστούν δυνατή τη διατήρηση του διατακτικού της επίμαχης αποφάσεως χωρίς νέα ανάλυση στην οποία θα προβεί μεταγενέστερα η αρχή που εξέδωσε την εν λόγω απόφαση. Πρόκειται για σφάλματα που αφορούν την κατανομή των εξόδων της διαδικασίας [πρβλ. απόφαση της 1ης Ιουλίου 2009, Okalux κατά ΓΕΕΑ – Messe Düsseldorf (OKATECH), T-419/07, EU:T:2009:238, σκέψεις 33 και 40], σφάλματα που αφορούν το δικαίωμα ακροάσεως (πρβλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2011, Τελάρα και καλάθια, T-53/10, EU:T:2011:601, σκέψεις 37 έως 39) ή, επίσης, σφάλματα σχετικά με την υποχρέωση αιτιολογήσεως (πρβλ. απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 2019, Repower κατά EUIPO, C-281/18 P, EU:C:2019:916, σκέψη 34).

31 Η διαφορά μεταξύ των περιπτώσεων διορθώσεως και των περιπτώσεων ανακλήσεως, η οποία έχει διασαφηνισθεί με τη νομολογία που εκδόθηκε βάσει της προϊσχύσασας νομοθεσίας και η οποία εκτέθηκε στις σκέψεις 29 και 30 ανωτέρω, δεν ανατράπηκε από την τροποποίηση των όρων που χρησιμοποιούνται στις κρίσιμες, εν προκειμένω, διατάξεις.

32 Πράγματι, όπως επιβεβαίωσε το EUIPO κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η διάκριση μεταξύ των σφαλμάτων που δικαιολογούν διόρθωση και των σφαλμάτων που δικαιολογούν ανάκληση διατηρήθηκε σε ισχύ και η αντικατάσταση του όρου «προφανείς ανακρίβειες» με τον όρο «πρόδηλες παραλείψεις» στο άρθρο 102 του κανονισμού 2017/1001 εξηγείται ακριβώς από την ανάγκη να διατηρηθεί σε ισχύ η διάκριση σε σχέση με τα σφάλματα που μνημονεύονται στο άρθρο 103 του κανονισμού 2017/1001, τα οποία πλέον καλούνται «προφανή σφάλματα» και όχι «πρόδηλα διαδικαστικά σφάλματα». Εντούτοις, δεδομένου ότι οι όροι που χρησιμοποιούνται στις αποδόσεις του άρθρου 102 του κανονισμού 2017/1001 σε πλείστες όσες γλώσσες (μεταξύ άλλων «oversights» στην αγγλική, «Versehen» στη γερμανική, «sviste» στην ιταλική ή «equivocaciones» στην ισπανική γλώσσα) παραπέμπουν σε «παραλείψεις» αλλά και ευρύτερα σε «σφάλματα», κρίνεται ότι το EUIPO δύναται να συνεχίσει να διορθώνει ορισμένα σφάλματα βάσει του άρθρου 102 του κανονισμού 2017/1001, χωρίς να προσφύγει στη διεπόμενη από το άρθρο 103 του κανονισμού 2017/1001 διαδικασία ανακλήσεως. Όσον αφορά τα σφάλματα που μπορούν να διορθωθούν βάσει του άρθρου 102 του κανονισμού 2017/1001, από τη νομολογία που ερμήνευσε τη νέα αυτή διάταξη [πρβλ. αποφάσεις της 24ης Οκτωβρίου 2019, ZPC Flis κατά EUIPO – Aldi Einkauf (FLIS Happy Moreno choco), T-708/18, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2019:762, σκέψεις 38 έως 41, και της 24ης Οκτωβρίου 2019, ZPC Flis κατά EUIPO – Aldi Einkauf (Happy Moreno choco), T-498/18, EU:T:2019:763, σκέψεις 37 έως 40] προκύπτει ότι η διόρθωση συνεχίζει να αποκλείεται για τα σφάλματα που έχουν επίπτωση στην ουσία της εκδοθείσας αποφάσεως, όπως, φερ' ειπείν, τα σχετιζόμενα με τον κατάλογο των προϊόντων που καλύπτονται από το προγενέστερο σήμα, τα οποία συνεπάγονται νέα εκτίμηση της υπάρξεως κινδύνου συγχύσεως.

33 Επομένως, σφάλμα το οποίο εντοπίζεται σε απόφαση δύναται να διορθωθεί, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 102 του κανονισμού 2017/1001, οσάκις πρόκειται για ανακόλουθο στοιχείο αποφάσεως η οποία, κατά τα λοιπά, έχει συνέπεια και είναι αναμφίλεκτη, ήτοι αν προκύπτει σαφώς ότι το σφάλμα οφείλεται σε παράλειψη ή σε παραδρομή που πρέπει προδήλως να διορθωθεί, υπό την έννοια που έγινε δεκτή, σε τέτοιο βαθμό ώστε να μην μπορεί να νοηθεί καμία άλλη διατύπωση πλην εκείνης που προκύπτει κατόπιν της διορθώσεως.

34 Εν προκειμένω, η διόρθωση συνίστατο στην απαλοιφή ενός σημείου της προσβαλλομένης αποφάσεως, ήτοι του σημείου 80, για τον λόγο ότι, όπως επικαλέστηκε το EUIPO, περιελάμβανε μια πρόδηλη ανακρίβεια. Το εν λόγω σημείο συνίστατο σε εσφαλμένη υπόμνηση όσων είχε επισημάνει το τμήμα προσφυγών σε προηγούμενο χωρίο της προσβαλλομένης αποφάσεως. Κατά το EUIPO, είναι πρόδηλο ότι το τμήμα προσφυγών είχε κρίνει, όπως προκύπτει από τα σημεία 31 έως 36 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα επίμαχα προϊόντα ήταν απλώς και μόνο παρόμοια, τουλάχιστον σε μικρό βαθμό, οπότε η διαπίστωση, στο σημείο 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα προϊόντα αυτά ήταν πανομοιότυπα, οφειλόταν προφανώς σε παραδρομή.

35 Συναφώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων (βλ. σκέψεις 32 και 33 ανωτέρω), από αυτό καθεαυτό το γεγονός ότι η διόρθωση συνίστατο εν προκειμένω όχι στην προσθήκη σημείου που φέρεται να παραλείφθηκε, αλλά στην απαλοιφή σημείου της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν είναι δυνατόν να συναχθεί ότι η εν λόγω διόρθωση έγινε κατά παράβαση του άρθρου 102 του κανονισμού 2017/1001.

36 Πρέπει, εξάλλου, να γίνει δεκτό ότι η αντίφαση μεταξύ της αναλύσεως της ομοιότητας των επίμαχων προϊόντων, η οποία καταλήγει στη διαπίστωση ομοιότητας, τουλάχιστον σε μικρό βαθμό (σημεία 6, 31, 36 και 38 της προσβαλλομένης αποφάσεως), και της υπομνήσεως, στο πλαίσιο της σφαιρικής αναλύσεως του κινδύνου συγχύσεως, του αποτελέσματος της συγκρίσεως των εν λόγω προϊόντων ως βασιζόμενου σε διαπίστωση ταυτότητας των επίμαχων προϊόντων (σημείο 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως), αντίφαση η οποία ήρθη με την απαλοιφή της υπομνήσεως αυτής, μπορούσε να αρθεί μόνο κατ' αυτόν τον τρόπο.

37 Συγκεκριμένα, από την τελευταία περίοδο του σημείου που απαλείφθηκε από την προσβαλλόμενη απόφαση, και ειδικότερα από τη φράση «[τ]α επίμαχα προϊόντα κρίθηκαν», προκύπτει σαφώς ότι το εν λόγω σημείο αποσκοπούσε στην υπόμνηση της προηγηθείσας συγκριτικής αναλύσεως. Επομένως, όσον αφορά την υπόμνηση του αποτελέσματος προγενέστερης αναλύσεως προς τον σκοπό σφαιρικής εκτιμήσεως του κινδύνου συγχύσεως που συνεπάγεται τη συνεκτίμηση διαφόρων παραγόντων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η ομοιότητα των προϊόντων [απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, Mast-Jägermeister κατά ΓΕΕΑ – Licorera Zacapaneca (VENADO με πλαίσιο κ.λπ.), T-81/03, T-82/03 και T-103/03, EU:T:2006:397, σκέψη 74· βλ. επίσης, κατ' αναλογίαν, απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 1998, Canon, C-39/97, EU:C:1998:442, σκέψη 17], η υπόμνηση αυτή έπρεπε κατ' ανάγκη να είναι σύμφωνη με την ανάλυση που επαναλαμβάνεται και, επομένως, να κάνει λόγο για μια μικρή, τουλάχιστον, ομοιότητα αντί για ταυτότητα των επίμαχων προϊόντων. Επομένως, το ως άνω διαπραχθέν σφάλμα δεν μπορούσε, προφανώς, να διορθωθεί παρά μόνον προς την κατεύθυνση της αναλύσεως στην οποία πράγματι προέβη το τμήμα προσφυγών, η οποία κατέληξε στην ύπαρξη ομοιότητας των προϊόντων, και δεν μπορούσε να διορθωθεί τόσο προς αυτήν την κατεύθυνση, όσο και προς εκείνη της διαπιστώσεως ταυτότητας των εν λόγω προϊόντων (πρβλ. απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2011, dm, T-36/09, EU:T:2011:449, σκέψη 75).

38 Εξάλλου, ο πρόδηλος χαρακτήρας του σφάλματος αυτού ενισχύεται από το γεγονός ότι το τμήμα προσφυγών δεν εφάρμοσε τη νομολογία σχετικά με την εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως σε περίπτωση ταυτότητας των προϊόντων, η οποία επίσης υπομνήσθηκε στο σημείο 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στα επόμενα σημεία της σφαιρικής αναλύσεως του κινδύνου συγχύσεως. Τούτο επιβεβαιώνεται από την εκ μέρους του τμήματος προσφυγών μνεία, στο σημείο 91 της προσβαλλομένης αποφάσεως, της συμπληρωματικότητας των επίμαχων προϊόντων, σύμφωνα με την εκτίμηση της ομοιότητας των εν λόγω προϊόντων στην οποία προέβη το τμήμα προσφυγών στα σημεία 31 έως 38 της προσβαλλομένης αποφάσεως και, ειδικότερα, στα σημεία 32 και 33 της εν λόγω αποφάσεως.

39 Επομένως, η απαλοιφή του σημείου 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως ήταν προφανώς επιβεβλημένη, οπότε μπορεί να χαρακτηριστεί ως εγκύρως πραγματοποιηθείσα διόρθωση σφάλματος βάσει του άρθρου 102 του κανονισμού 2017/1001.

40 Εξ αυτού έπεται, εξάλλου, ότι δεν μπορεί να προσαφθεί στο τμήμα προσφυγών ότι δεν προέβη σε ακρόαση της προσφεύγουσας πριν από την έκδοση της διορθωτικής αποφάσεως, όπως αυτή προβάλλει στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως. Πράγματι, εν αντιθέσει με το άρθρο 103 του κανονισμού 2017/1001 σχετικά με τη διαδικασία ανακλήσεως, το οποίο προβλέπει ότι γίνεται διαβούλευση με τα μέρη της διαδικασίας πριν από την έκδοση αποφάσεως ανακλήσεως, το άρθρο 102 του ίδιου κανονισμού δεν απαιτεί την ακρόαση των διαδίκων ενώπιον του τμήματος προσφυγών πριν από τη διόρθωση. Επιπλέον, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών αυτών διατάξεων του κανονισμού 2017/1001 οι οποίες προβλέπουν τις περιπτώσεις στις οποίες επιβάλλεται ακρόαση των διαδίκων, δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω το άρθρο 94, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του εν λόγω κανονισμού, το οποίο καθιερώνει, στο πλαίσιο του δικαίου των σημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη γενική αρχή προστασίας των δικαιωμάτων άμυνας. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο καθόσον η εγκύρως πραγματοποιηθείσα εν προκειμένω διόρθωση δεν μετέβαλε την ουσία της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. σκέψεις 29 και 32 ανωτέρω) και, ως εκ τούτου, δεν δικαιολογούσε προηγούμενη ακρόαση της προσφεύγουσας.

41 Για τον ίδιο λόγο, ήτοι λόγω ελλείψεως επιπτώσεως στην ουσία της προσβαλλομένης αποφάσεως, πρέπει επίσης να απορριφθεί ο ισχυρισμός περί παραβιάσεως της αρχής της επιείκειας λόγω τροποποιήσεως του ουσιαστικού περιεχομένου της προσβαλλομένης αποφάσεως ενώ είχε ασκηθεί προσφυγή κατ' αυτής.

42 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι από κανένα στοιχείο δεν μπορεί να συναχθεί ότι το περιεχόμενο της διορθωτικής αποφάσεως ενδέχεται να επηρεάστηκε από την εσφαλμένη μνεία του «κανόνα 53 EUTMIR» αντί του άρθρου 102 του κανονισμού 2017/1001. Υπό τις συνθήκες αυτές, η ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως λόγω του συγκεκριμένου σφάλματος δεν θα είχε κανένα πρακτικό αποτέλεσμα, δεδομένου ότι η απόφαση που θα εξέδιδε το τμήμα προσφυγών κατόπιν της ακυρώσεως θα εκδιδόταν υπό τις αυτές συνθήκες και θα στηριζόταν στα ίδια ακριβώς στοιχεία με την ακυρωθείσα απόφαση.

43 Επομένως, κρίνεται ότι το σφάλμα του τμήματος προσφυγών ως προς την επιλογή της μνημονευθείσας νομικής βάσεως δεν δικαιολογεί την ακύρωση της διορθωτικής αποφάσεως. Κατά συνέπεια, η προσφυγή που ασκήθηκε στην υπόθεση T-184/19 πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη, χωρίς να απαιτείται να αποφανθεί το Γενικό Δικαστήριο επί της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε το EUIPO κατά της εν λόγω προσφυγής.

Επί της προσφυγής στην υπόθεση T-724/18

44 Στην προσφυγή στην υπόθεση T-724/18, η προσφεύγουσα προβάλλει, προς στήριξη του αιτήματός της περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, έναν και μόνο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2017/1001.

45 Καθόσον απορρίφθηκαν τα αιτήματα περί ακυρώσεως της διορθωτικής αποφάσεως (βλ. σκέψη 43 ανωτέρω), πρέπει να εξεταστεί η νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως, όπως διαμορφώθηκε κατόπιν της διορθώσεώς της. Ως εκ τούτου, η αιτίαση που προβάλλεται προς στήριξη του μοναδικού αυτού λόγου ακυρώσεως και βάλλει κατά του σημείου 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το οποίο απαλείφθηκε με τη διορθωτική απόφαση, πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να απορριφθεί, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί η βασιμότητά της.

46 Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2017/1001, κατόπιν ανακοπής του δικαιούχου προγενέστερου σήματος, το ζητηθέν σήμα δεν γίνεται δεκτό προς καταχώριση όταν, λόγω του πανομοιότυπου ή της ομοιότητάς του με προγενέστερο σήμα και λόγω του πανομοιότυπου ή της ομοιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών που προσδιορίζονται από τα δύο σήματα, υπάρχει κίνδυνος να περιέλθει σε σύγχυση το κοινό της περιοχής στην οποία προστατεύεται το προγενέστερο σήμα.

Εξάλλου, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 2, στοιχείο α′, περίπτωση i, του κανονισμού 2017/1001, ως «προγενέστερα σήματα» νοούνται τα σήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα οποία έχουν κατατεθεί πριν από την ημερομηνία αιτήσεως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

47 Κατά πάγια νομολογία, κίνδυνος συγχύσεως υφίσταται όταν το κοινό ενδέχεται να σχηματίσει την πεποίθηση ότι τα σχετικά προϊόντα ή υπηρεσίες προέρχονται από την ίδια επιχείρηση ή από οικονομικώς συνδεόμενες μεταξύ τους επιχειρήσεις. Κατά την ίδια νομολογία, ο κίνδυνος συγχύσεως πρέπει να εκτιμάται σφαιρικώς, σύμφωνα με τον τρόπο κατά τον οποίο προσλαμβάνει το ενδιαφερόμενο κοινό τα επίμαχα σημεία και τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες, λαμβανομένων δε υπόψη όλων των κρίσιμων εν προκειμένω παραγόντων, ιδίως της αλληλεξαρτήσεως μεταξύ της ομοιότητας των σημείων και της ομοιότητας των προσδιοριζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών [βλ. απόφαση της 9ης Ιουλίου 2003, Laboratorios RTB κατά ΓΕΕΑ – Giorgio Beverly Hills (GIORGIO BEVERLY HILLS), T-162/01, EU:T:2003:199, σκέψεις 30 έως 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

48 Για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 2017/1001, ο κίνδυνος συγχύσεως προϋποθέτει ότι τόσο τα αντιπαρατιθέμενα σήματα όσο και τα προσδιοριζόμενα από αυτά προϊόντα ή υπηρεσίες είναι πανομοιότυπα ή παρόμοια. Πρόκειται για σωρευτικές προϋποθέσεις [βλ. απόφαση της 22ας Ιανουαρίου 2009, Commercy κατά ΓΕΕΑ – easyGroup IP Licensing (easyHotel), T-316/07, EU:T:2009:14, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

49 Η αντίληψη του μέσου καταναλωτή της κατηγορίας των επίμαχων προϊόντων ή υπηρεσιών σχετικά με τα οικεία σήματα παίζει καθοριστικό ρόλο για τη σφαιρική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως (βλ. απόφαση της 12ης Ιουνίου 2007, ΓΕΕΑ κατά Shaker, C-334/05 P, EU:C:2007:333, σκέψη 35 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

50 Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί την εκτίμηση του τμήματος προσφυγών ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αποτελείται από επαγγελματίες του ιατρικού κλάδου καθώς και από ασθενείς ως τελικούς καταναλωτές, καθώς και ότι επιδεικνύει υψηλό επίπεδο προσοχής (σημεία 19 έως 21 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Η εκτίμηση αυτή πρέπει να επικυρωθεί, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της φύσεως των επίμαχων προϊόντων [πρβλ. απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 2009, Trubion Pharmaceuticals κατά ΓΕΕΑ – Merck (TRUBION), T-412/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2009:507, σκέψη 28 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

51 Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ούτε τον εκ μέρους του τμήματος προσφυγών προσδιορισμό της κρίσιμης εδαφικής περιοχής για την εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως εν προκειμένω (σημεία 20 έως 24 της προσβαλλομένης αποφάσεως), ήτοι της επικράτειας της Ένωσης, υπενθυμιζομένου ότι αρκεί η ύπαρξη σχετικού λόγου απαραδέκτου σε τμήμα της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006, VENADO με πλαίσιο κ.λπ., T-81/03, T-82/03 και T-103/03, EU:T:2006:397, σκέψη 76 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

52 Αντιθέτως, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της εκ μέρους του τμήματος προσφυγών εκτιμήσεως της ομοιότητας των προϊόντων τα οποία αφορούν τα αντιπαρατιθέμενα σήματα.

53 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το τμήμα προσφυγών έκρινε, στο τμήμα της προσβαλλομένης αποφάσεως που αφορά τη σύγκριση των προϊόντων (σημεία 25 έως 38 της εν λόγω αποφάσεως), ότι τα προϊόντα της κλάσεως 5 τα οποία αφορούσαν τα αντιπαρατιθέμενα σήματα ήταν παρόμοια, τουλάχιστον σε μικρό βαθμό (σημεία 31, 36 και 38 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Προκειμένου να καταλήξει σε αυτό το συμπέρασμα, το τμήμα προσφυγών βασίστηκε στο στοιχείο ότι οι προορισμοί των επίμαχων προϊόντων αλληλεπικαλύπτονται και ότι τα εν λόγω προϊόντα αγοράζονται συχνά στα φαρμακεία, καθώς και στην πιθανή συμπληρωματικότητα των επίμαχων προϊόντων. Ειδικότερα, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι τα οικεία προϊόντα επιδιώκουν παρόμοιο σκοπό, ήτοι τη βελτίωση της σιλουέτας ή της εμφανίσεως του σώματος ή, εν πάση περιπτώσει, τη διατήρηση υγιούς σώματος (σημεία 32 έως 34 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επιπροσθέτως, το τμήμα προσφυγών

υπογράμμισε ότι οι διαφορές ως προς τους τρόπους χορηγήσεως ή τις θεραπευτικές ενδείξεις των προϊόντων δεν αρκούν για να αποκλεισθεί κάθε ομοιότητα μεταξύ των εν λόγω προϊόντων (σημείο 35 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

54 Επίσης, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, για την εκτίμηση της ομοιότητας μεταξύ των επίμαχων προϊόντων ή υπηρεσιών, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι κρίσιμοι παράγοντες που χαρακτηρίζουν τη σχέση μεταξύ των προϊόντων ή υπηρεσιών αυτών. Οι παράγοντες αυτοί περιλαμβάνουν, ειδικότερα, τη φύση τους, τον προορισμό τους, τη χρήση τους καθώς και τον ανταγωνιστικό ή συμπληρωματικό τους χαρακτήρα. Μπορούν, επίσης, να λαμβάνονται υπόψη άλλοι παράγοντες, όπως τα δίκτυα διανομής των οικείων προϊόντων [βλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 2007, El Corte Inglés κατά ΓΕΕΑ – Bolaños Sabri (PiraÑAM diseño original Juan Bolaños), T-443/05, EU:T:2007:219, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

55 Εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών δέχθηκε, κατ' ουσίαν, τρεις παράγοντες ομοιότητας μεταξύ των προϊόντων τα οποία αφορούν τα αντιπαρατιθέμενα σήματα, ήτοι, πρώτον, τον κοινό προορισμό τους, που συνίσταται στη βελτίωση της σιλουέτας ή της εμφανίσεως του σώματος ή, εν πάση περιπτώσει, στη διατήρηση υγιούς σώματος, δεύτερον, τη συμπληρωματικότητά τους και, τρίτον, τη συχνή αγορά τους στα φαρμακεία.

56 Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί τον τελευταίο ως άνω παράγοντα ομοιότητας, ο οποίος αφορά τα δίκτυα διανομής. Αντιθέτως, βάλλει κατά των άλλων δύο παραγόντων ομοιότητας που έγιναν δεκτοί, τόσο αναφορικά με αυτή καθεαυτήν την εκτίμησή τους όσο και αναφορικά με τη συνολική τους ικανότητα να οδηγήσουν, εξεταζόμενοι από κοινού με τον παράγοντα των δικτύων διανομής, σε χαρακτηρισμό των επίμαχων προϊόντων ως ομοίων, ιδίως λαμβανομένων υπόψη των διαφορών ως προς τη φύση, τις θεραπευτικές ενδείξεις και τον τρόπο χορηγήσεως των εν λόγω προϊόντων.

57 Συνακόλουθα, η προσφεύγουσα προσάπτει, πρώτον, στο τμήμα προσφυγών ότι απέδωσε υπέρμετρη σημασία στον προορισμό των επίμαχων προϊόντων, ο οποίος, περαιτέρω, εσφαλμένως αναλύθηκε κατά τρόπο υπέρμετρα αφηρημένο.

58 Συναφώς, επισημαίνεται, καταρχάς, ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί αυτό καθεαυτό το γεγονός ότι τα συμπληρώματα διατροφής και δίαιτας, τα διαιτητικά συμπληρώματα και τα συμπληρώματα βιταμινών, τα οποία αφορά το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση, και οι κρέμες για ιατρική χρήση, οι οποίες προσδιορίζονται από το προγενέστερο σήμα, επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη βελτίωση της σιλουέτας ή της εμφανίσεως του σώματος ή, εν πάση περιπτώσει, τη διατήρηση υγιούς σώματος (σημείο 32 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

59 Εν συνεχεία, διαπιστώνεται ότι η αντιμετώπιση προβλημάτων της ανθρώπινης υγείας, η οποία είναι λιγότερο στενά οριοθετημένη από τον μνημονευόμενο στη σκέψη 58 ανωτέρω προορισμό, θεωρήθηκε ως κοινός σκοπός ή προορισμός που μπορεί εγκύρως να ληφθεί υπόψη για την εκτίμηση της ομοιότητας των προϊόντων της κλάσεως 5 [πρβλ. αποφάσεις της 17ης Οκτωβρίου 2006, Armour Pharmaceutical κατά ΓΕΕΑ – Teva Pharmaceutical Industries (GALZIN), T-483/04, EU:T:2006:323, σκέψη 70, και της 2ας Δεκεμβρίου 2014, Boehringer Ingelheim Pharma κατά ΓΕΕΑ – Nepentes Pharma (Momarid), T-75/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:1017, σκέψεις 58 και 59].

60 Θα μπορούσε να προστεθεί ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η νομολογία σχετικά με την ιδιαιτερότητα των φαρμάκων και την αποφασιστική σημασία της συνεκτιμήσεως του ειδικού προορισμού τους που δηλώνεται μέσω των θεραπευτικών τους ενδείξεων, την οποία υπενθύμισε εξάλλου το τμήμα προσφυγών (σημείο 28 της προσβαλλομένης αποφάσεως), έχει εφαρμογή εν προκειμένω, καίτοι η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα προϊόντα τα οποία αφορά το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση δεν είναι φαρμακευτικά προϊόντα, δεν μπορεί να ανατρέψει τη διαπίστωση περί υπάρξεως τουλάχιστον μικρής ομοιότητας μεταξύ των επίμαχων προϊόντων, εφόσον συντρέχουν οι λοιποί παράγοντες ομοιότητας.

61 Αληθεύει, βεβαίως, ότι από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι, για την ορθή εκτίμηση της ομοιότητας μεταξύ φαρμάκων, τα οποία αποτελούν ευρύτατη κατηγορία η οποία περιλαμβάνει προϊόντα που ενδέχεται να είναι διαφορετικά, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο σκοπός και ο ειδικός προορισμός ενός θεραπευτικού προϊόντος, ο οποίος δηλώνεται μέσω των θεραπευτικών του ενδείξεων [πρβλ. απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 2010, Novartis κατά ΓΕΕΑ – Sanochemia Pharmazeutika (TOLPOSAN), T-331/09, EU:T:2010:520, σκέψεις 35 έως 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

62 Ωστόσο, η διαφορά όσον αφορά τις θεραπευτικές ενδείξεις ή τον ειδικό προορισμό των προϊόντων δεν αρκεί για να εμποδίσει τη διαπίστωση της ομοιότητάς τους και δεν αποκλείει τη δυνατότητα να τεκμηριωθεί εγκύρως η διαπίστωση μιας, τουλάχιστον, μικρής ομοιότητας, εφόσον συντρέχουν οι λοιποί παράγοντες ομοιότητας [πρβλ. αποφάσεις της 17ης Οκτωβρίου 2006, GALZIN, T-483/04, EU:T:2006:323, σκέψεις 70 και 71· της 11ης Νοεμβρίου 2009, Bayer Healthcare κατά ΓΕΕΑ – Uriach-Aquilea OTC (CITRACAL), T-277/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2009:433, σκέψεις 44 και 45, και της 2ας Δεκεμβρίου 2014, Momarid, T-75/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:1017, σκέψη 66].

63 Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο εν προκειμένω, καθόσον το τμήμα προσφυγών έκρινε, χωρίς να υποπέσει σε σφάλμα, ότι τα προϊόντα τα οποία αφορούν τα αντιπαρατιθέμενα σήματα είχαν πλείστους όσους κοινούς ειδικούς προορισμούς.

64 Ειδικότερα, το τμήμα προσφυγών ορθώς επισήμανε, καταρχάς, χωρίς να αντικρουστεί από την προσφεύγουσα, ότι είναι σύνηθες να λαμβάνονται συμπληρώματα που περιέχουν βήτα-καροτίνη πριν από την έκθεση στον ήλιο για την προετοιμασία του δέρματος, την προστασία του από τη γήρανση που προκαλεί η υπεριώδης ακτινοβολία, και τη διευκόλυνση υγιούς μαυρίσματος, όπως ακριβώς εφαρμόζονται προς τον σκοπό αυτόν οι αντηλιακές κρέμες (σημείο 32 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επομένως, το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε, κατ' ουσίαν, την ύπαρξη κοινού ειδικού προορισμού των προϊόντων τα οποία αφορούν τα αντιπαρατιθέμενα σήματα, ήτοι εκείνου της προστασίας και του καλλωπισμού του δέρματος κατά την έκθεση στον ήλιο.

65 Εν συνεχεία, το τμήμα προσφυγών επισήμανε, χωρίς τούτο να αμφισβητηθεί βασίμως από την προσφεύγουσα, ότι οι καταναλωτές αγόραζαν ορισμένες κρέμες τις οποίες προσδιόριζε το προγενέστερο σήμα και ορισμένα συμπληρώματα βιταμινών τα οποία αφορούσε το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση για να εξαλείψουν ή για να μειώσουν την κυτταρίτιδα (σημείο 32 της προσβαλλομένης αποφάσεως) και ότι, εξ αυτού του λόγου, ο συγκεκριμένος ειδικός σκοπός των εν λόγω προϊόντων ήταν κοινός.

66 Ειδικότερα, η προσφεύγουσα προβάλλει απλώς και μόνον ότι είναι ανακριβές και αναπόδεικτο ότι τα συμπληρώματα βιταμινών που αφορά το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση θα μπορούσαν να συμβάλουν στη μείωση ή στην εξάλειψη της κατακρατήσεως ύδατος και ότι η εν λόγω κατακράτηση αποτελεί μία από τις κύριες αιτίες της κυτταρίτιδας. Όπως όμως προκύπτει από το γράμμα της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο σκοπός αυτός, ο οποίος επιδιώκεται μέσω της αγοράς συμπληρωμάτων βιταμινών, θεωρήθηκε από το τμήμα προσφυγών ως παγκοίνως γνωστό γεγονός, το οποίο δεν χρήζει αποδείξεως [πρβλ. απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2017, Antrax It κατά EUIPO – Vasco Group (Θερμοσυσσωρευτές για θερμαντικά σώματα), T-828/14 και T-829/14, EU:T:2017:87, σκέψη 90 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία], και το οποίο εναπόκειται στην προσφεύγουσα να αμφισβητήσει, αποδεικνύοντας ότι το τμήμα προσφυγών εσφαλμένως χαρακτήρισε το γεγονός αυτό ως παγκοίνως γνωστό [βλ., συναφώς, αποφάσεις της 7ης Δεκεμβρίου 2012, A. Loacker κατά ΓΕΕΑ – Editrice Quadratum (QUADRATUM), T-42/09, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2012:658, σκέψη 73, και της 23ης Ιανουαρίου 2014, Sunrider κατά ΓΕΕΑ – Nannerl (SUN FRESH), T-221/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:25, σκέψη 77].

67 Εντούτοις, εν προκειμένω, η προσφεύγουσα περιορίζεται στο να αμφισβητήσει όχι καθεαυτόν τον σκοπό της καταπολεμήσεως της κυτταρίτιδας, τον οποίο επιδιώκουν ορισμένα συμπληρώματα βιταμινών, αλλά το κατά πόσον επιβεβαιώνονται επιστημονικώς τα αποτελέσματα των εν λόγω συμπληρωμάτων στην κατακράτηση ύδατος και στην κυτταρίτιδα, και δη χωρίς να τεκμηριώνει την

αμφισβήτηση αυτή. Επιπροσθέτως, επισημαίνεται ότι τα άρθρα τα οποία προέρχονται από ιστοτόπους ειδικευμένους στον τομέα της υγείας και της ευεξίας, τα οποία η παρεμβαίνουσα επισύναψε στο υπόμνημα αντικρούσεως, συνιστούν την κατανάλωση ορισμένων βιταμινών για τη μείωση της κυτταρίτιδας και, επομένως, επιβεβαιώνουν ότι τα συμπληρώματα βιταμινών μπορούν πράγματι να έχουν αυτόν τον σκοπό. Αντιθέτως προς όσα υποστήριξε η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τα άρθρα αυτά δεν μπορούν να κριθούν απαράδεκτα, δεδομένου ότι προσκομίστηκαν στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας προκειμένου να τεκμηριώσουν την ακρίβεια ενός παγκοίνως γνωστού γεγονότος που έλαβε υπόψη το EUIPO (πρβλ. απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2011, LG Electronics κατά ΓΕΕΑ, C-88/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:727, σκέψη 29).

68 Τέλος, το τμήμα προσφυγών ορθώς επισήμανε ότι τα προϊόντα τα οποία αφορά το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση, ιδίως τα συμπληρώματα βιταμινών, αποσκοπούσαν στην αποκατάσταση ή στη διατήρηση υγιούς εμφανίσεως και στο να καταστήσουν το δέρμα λαμπερό (σημείο 32 της προσβαλλομένης αποφάσεως), και ότι οι κρέμες που καλύπτονται από το προγενέστερο σήμα αποσκοπούσαν στη μείωση ή στην αποτροπή του ερεθισμού του δέρματος, καθώς και της ερυθρότητας και των εξανθημάτων, που βλάπτουν την εμφάνιση του χρήστη (σημείο 34 της προσβαλλομένης αποφάσεως), με αποτέλεσμα τα επίμαχα προϊόντα να επιδιώκουν τον εν λόγω κοινό σκοπό της φροντίδας και του καλλωπισμού του δέρματος. Επομένως, αντιθέτως προς όσα υπαινίσσεται η προσφεύγουσα, το συμπέρασμα σχετικά με τον εν λόγω σκοπό δεν συνήχθη αποκλειστικώς και μόνον από τη διαπίστωση σχετικά με τις κρέμες που καλύπτει το προγενέστερο σήμα, αλλά βασίστηκε σε διαπιστώσεις σχετικά με αμφότερα τα είδη προϊόντων τα οποία αφορούν τα αντιπαρατιθέμενα σήματα. Εξάλλου, αντιθέτως προς όσα επίσης προβάλλει η προσφεύγουσα, καθόσον το τμήμα προσφυγών επισήμανε, εν προκειμένω, την ύπαρξη πλείστων όσων ειδικών προορισμών, πέραν του γενικού προορισμού που υπομνήσθηκε στη σκέψη 58 ανωτέρω, δεν χρειάζεται καθένας από τους επίμαχους ειδικούς προορισμούς να χαρακτηρίζει το σύνολο των προϊόντων που καλύπτονται από το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση για να αποδειχθεί η τουλάχιστον μικρή ομοιότητα μεταξύ των προϊόντων αυτών και εκείνων που καλύπτονται από το προγενέστερο σήμα. Επομένως, είναι αδιάφορο το στοιχείο ότι τα «διαιτητικά ροφήματα εμπλουτισμένα με θρεπτικά στοιχεία», τα οποία αφορά η αίτηση καταχωρίσεως του σήματος, δεν αποσκοπούν στη μείωση των ερεθισμών του δέρματος.

69 Δεύτερον, η προσφεύγουσα προσάπτει στο τμήμα προσφυγών ότι έκρινε ότι τα επίμαχα προϊόντα ήταν συμπληρωματικά, ενώ τα μεν δεν ήταν ούτε αναγκαία ούτε σημαντικά για τη χρήση των δε, και απέδωσε υπέρμετρη σημασία στην εκτίμηση της συμπληρωματικότητας αυτής κατά τη σφαιρική ανάλυση του κινδύνου συγχύσεως (σημεία 33 και 91 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

70 Κατά τη νομολογία, τα προϊόντα είναι συμπληρωματικά όταν υφίσταται στενή σχέση μεταξύ τους, υπό την έννοια ότι το ένα είναι αναγκαίο ή σημαντικό για τη χρήση του άλλου, με αποτέλεσμα οι καταναλωτές να μπορούν να θεωρήσουν ότι η ίδια επιχείρηση φέρει την ευθύνη για τα προϊόντα αυτά [αποφάσεις της 1ης Μαρτίου 2005, Sergio Rossi κατά ΓΕΕΑ – Sissi Rossi (SISSI ROSSI), T-169/03, EU:T:2005:72, σκέψη 60, και της 22ας Ιανουαρίου 2009, easyHotel, T-316/07, EU:T:2009:14, σκέψη 57].

71 Κατ' εφαρμογήν του νομολογιακού ορισμού του παράγοντα συμπληρωματικότητας που παρατέθηκε στη σκέψη 70 ανωτέρω, πρέπει, βεβαίως, να γίνει δεκτό ότι τα συμπληρώματα διατροφής και δίαιτας και τα συμπληρώματα βιταμινών, τα οποία αφορά το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση, και οι κρέμες που καλύπτονται από το προγενέστερο σήμα, δεν είναι συμπληρωματικά, υπό την έννοια ότι τα μεν είναι αναγκαία ή σημαντικά για τη χρήση των δε.

72 Εντούτοις, από τη νομολογία προκύπτει επίσης ότι, ακόμη και αν δεν επιτυγχάνεται τέτοιος βαθμός συμπληρωματικότητας, το γεγονός ότι ορισμένα προϊόντα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από κοινού δύναται να ληφθεί υπόψη κατά την εκτίμηση της ομοιότητας των εν λόγω προϊόντων, με τη διευκρίνιση ότι αυτή η δυνατότητα από κοινού χρήσεως δεν εκλαμβάνεται ως επιβεβαίωση της συμπληρωματικότητας των επίμαχων προϊόντων, αλλά θεωρείται, εν γένει, ενδεικτική του παράγοντα

ομοιότητας σχετικά με το ενδιαφερόμενο κοινό, ή, επίσης, ενισχυτική του παράγοντα σχετικά με τον προορισμό των προϊόντων [πρβλ. αποφάσεις της 10ης Σεπτεμβρίου 2008, Boston Scientific κατά ΓΕΕΑ – Terumo (CAPIO), T-325/06, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2008:338, σκέψεις 83 έως 85, και της 15ης Δεκεμβρίου 2009, TRUBION, T-412/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2009:507, σκέψη 32].

73 Εξάλλου, η αναφορά του τμήματος προσφυγών στη συμπληρωματικότητα μεταξύ ορισμένων συμπληρωμάτων βιταμινών που καλύπτονται από το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση και των αντηλιακών κρεμών που καλύπτονται από το προγενέστερο σήμα (σημείο 32 της προσβαλλομένης αποφάσεως) έγινε στο πλαίσιο των εκτιμήσεών του σχετικά με τον προορισμό των επίμαχων προϊόντων και η αναφορά του, γενικώς, σε πιθανή συμπληρωματικότητα μεταξύ των προϊόντων τα οποία αφορούν τα αντιπαρατιθέμενα σήματα έγινε σε σχέση με τη διαπίστωσή του όσον αφορά την πώληση των οικείων προϊόντων στα φαρμακεία (σημείο 33 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

74 Επομένως, η αναφορά στη «συμπληρωματικότητα των προϊόντων» στο σημείο 91 της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει επίσης να γίνει αντιληπτή υπό την γενική αυτή έννοια, ήτοι ως συνδεόμενη με τους λοιπούς παράγοντες ομοιότητας οι οποίοι ελήφθησαν υπόψη, ή ακόμη και ως παραπέμπουσα σε αυτούς τους άλλους παράγοντες, και όχι υπό τη στενή έννοια που υπομνήσθηκε στη σκέψη 70 ανωτέρω. Πράγματι, η αναφορά αυτή αποτελεί απλώς και μόνο την επανάληψη, στο συμπέρασμα της αναλύσεως του κινδύνου συγχύσεως, των εκτιμήσεων που προηγήθηκαν σχετικά με την ομοιότητα των προϊόντων. Ως εκ τούτου, μολονότι είναι λυπηρό ότι το τμήμα προσφυγών δεν χρησιμοποίησε επί του ζητήματος αυτού ακριβέστερη ορολογία, δεν μπορεί να του προσαφθεί ότι απέδωσε υπέρμετρη σημασία στο κριτήριο της συμπληρωματικότητας υπό στενή έννοια και ότι, λόγω εσφαλμένης εκτιμήσεως του κριτηρίου αυτού, υπέπεσε σε σφάλμα όσον αφορά τη σφαιρική εκτίμησή του περί του κινδύνου συγχύσεως.

75 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών ορθώς έλαβε υπόψη ως παράγοντες ομοιότητας των επίμαχων προϊόντων τον γενικό προορισμό τους καθώς και πλείστους όσους ειδικούς προορισμούς, τη δυνατότητα από κοινού χρήσεώς τους και την ταυτότητα των δικτύων διανομής τους, δεδομένου ότι ο τελευταίος αυτός παράγοντας είναι σύμφωνος με τη νομολογία [πρβλ. απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 2015, Bionecs κατά ΓΕΕΑ – Fidia farmaceutici (BIONECS), T-262/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:888, σκέψη 31] και δεν αμφισβητείται από την προσφεύγουσα (βλ. σκέψη 56 ανωτέρω).

76 Τρίτον, η προσφεύγουσα προσάπτει στο τμήμα προσφυγών ότι από τους παράγοντες αυτούς συνήγαγε την ύπαρξη ομοιότητας μεταξύ των προϊόντων τα οποία αφορούν τα αντιπαρατιθέμενα σήματα, αποδίδοντας υπέρμετρη σημασία στον επιδιωκόμενο από τα επίμαχα προϊόντα σκοπό, και λαμβάνοντας ανεπαρκώς υπόψη τη διαφορά ως προς τη φύση και ως προς τον τρόπο χορηγήσεως των εν λόγω προϊόντων (σημεία 32 και 35 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

77 Συναφώς, πρέπει καταρχάς να υπογραμμισθεί ότι το τμήμα προσφυγών συνήγαγε από το σύνολο αυτών των παραγόντων ομοιότητας όχι μεγάλη ή μέση ομοιότητα, αλλά μικρή, τουλάχιστον, ομοιότητα των επίμαχων προϊόντων.

78 Στη συνέχεια, πρέπει να επισημανθεί ότι, από τη νομολογία που έχει εκδοθεί υπό περιστάσεις παρόμοιες με αυτές της υπό κρίση υποθέσεως, οι οποίες χαρακτηρίζονται από κοινό προορισμό των προϊόντων, δυνατότητα από κοινού χρήσεως και ίδια δίκτυα διανομής, προκύπτει ότι τέτοιοι παράγοντες ομοιότητας αρκούν για να αποδειχθεί η ομοιότητα των οικείων προϊόντων [πρβλ. αποφάσεις της 10ης Σεπτεμβρίου 2008, CAPIO, T-325/06, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2008:338, σκέψη 87, της 15ης Δεκεμβρίου 2009, TRUBION, T-412/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2009:507, σκέψη 32, και της 28ης Σεπτεμβρίου 2016, LLR-G 5 κατά EUIPO – Glycan Finance (SILICIUM ORGANIQUE G5 LLR-G5), T-539/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:571, σκέψη 32]. Εξάλλου, έχει κριθεί ότι δεν αναιρεί τέτοιου είδους ομοιότητα το γεγονός ότι τα επίμαχα προϊόντα χορηγούνται με διαφορετικό τρόπο [πρβλ. απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 2005, Biofarma κατά ΓΕΕΑ – Bausch & Lomb Pharmaceuticals (ALREX), T-154/03, EU:T:2005:401, σκέψη 50]. Ειδικότερα, στην περίπτωση

προϊόντων παρόμοιων με τα προϊόντα τα οποία αφορούν τα αντιπαρατιθέμενα σήματα, δεδομένου ότι επρόκειτο για συμπληρώματα διατροφής και «θεραπευτικές αλοιφές» που μπορούν να εξομοιωθούν με κρέμες ιατρικής χρήσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι τα εν λόγω προϊόντα ήταν παρόμοια παρά τον διαφορετικό τρόπο χορηγήσεώς τους, δεδομένου ότι οι αλοιφές εφαρμόζονταν επί των τραυμάτων και των πληγών, ενώ τα συμπληρώματα διατροφής προορίζονταν για κατάποση (πρβλ. απόφαση της 11ης Νοεμβρίου 2009, CITRACAL, T-277/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2009:433, σκέψεις 43 έως 45). Αντιθέτως προς όσα υποστήριξε η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεν αναιρεί την κρισιμότητα της αποφάσεως αυτής για την εκτίμηση της υπό κρίση υποθέσεως το γεγονός ότι αυτή εκδόθηκε πριν από την απόφαση της 19ης Ιουνίου 2012, Chartered Institute of Patent Attorneys (C-307/10, EU:C:2012:361), και τη νομολογία που ακολούθησε. Πράγματι, στην εν λόγω απόφαση το Δικαστήριο καθιέρωσε την απαίτηση να προσδιορίζονται με επαρκή σαφήνεια και ακρίβεια τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες για τα οποία ζητείται προστασία, αλλά δεν αποφάνθηκε επί των κριτηρίων εκτιμήσεως της ομοιότητας των εν λόγω προϊόντων ή υπηρεσιών.

79 Τέλος, πρέπει να προστεθεί ότι η προβαλλόμενη διαφορά ως προς τη φύση των προϊόντων τα οποία αφορούν τα αντιπαρατιθέμενα σήματα, δεδομένου ότι αυτά που προσδιορίζονται από το προγενέστερο σήμα παρουσιάζονται ως φαρμακευτικής φύσεως, λαμβανομένης υπόψη της ενδείξεως «για ιατρική χρήση», ενώ τα προϊόντα τα οποία αφορά το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώριση δεν είναι φαρμακευτικά, δεν μπορεί να ανατρέψει τις προαναφερθείσες εκτιμήσεις σχετικά με την ομοιότητα των εν λόγω προϊόντων. Πράγματι, από τις αποφάσεις της 10ης Σεπτεμβρίου 2008, CAPIO (T-325/06, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2008:338), της 15ης Δεκεμβρίου 2009, TRUBION (T-412/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2009:507), και της 28ης Σεπτεμβρίου 2016, SILICIUM ORGANIQUE G5 LLR-G5 (T-539/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:571), οι οποίες υπομνήσθηκαν στη σκέψη 78 ανωτέρω, προκύπτει ότι τα οικεία προϊόντα θεωρήθηκαν παρόμοια παρά τη διαφορετική φύση τους. Επιπλέον, μολονότι η ομοιότητα που διαπιστώθηκε με την απόφαση της 11ης Νοεμβρίου 2009, CITRACAL (T-277/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2009:433), ασφαλώς διαπιστώθηκε για προϊόντα ίδιας φύσεως, ήτοι φαρμακευτικά προϊόντα, δεν χαρακτηρίστηκε ως «τουλάχιστον μικρή», ενώ ο χαρακτηρισμός αυτός μπορεί, στην υπό κρίση διαφορά, να δικαιολογηθεί ακριβώς λόγω της διαφοράς φύσεως, φαρμακευτικής ή μη, μεταξύ των επίμαχων προϊόντων.

80 Επομένως, ακόμη και αν το τμήμα προσφυγών είχε εσφαλμένως χαρακτηρίσει τα προϊόντα τα οποία αφορά το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση ως φαρμακευτικά προϊόντα και είχε υπογραμμίσει ως μη όφειλε την «εξάπαντος πιο φαρμακευτική» φύση των προϊόντων που προσδιορίζει το προγενέστερο σήμα, τα σφάλματα αυτά δεν θα μπορούσαν να ανατρέψουν το συμπέρασμα του τμήματος προσφυγών ότι υφίσταται τουλάχιστον μικρή ομοιότητα μεταξύ των προϊόντων αυτών. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο καθόσον, όπως υπογράμμισε η παρεμβαίνουσα, είναι σύνηθες ορισμένα συστατικά στοιχεία, τα οποία εμπίπτουν στη φύση των προϊόντων, και ειδικότερα ορισμένες δραστικές ουσίες που περιέχονται στα συμπληρώματα διατροφής και δίαιτας και στα συμπληρώματα βιταμινών, καθώς και στις κρέμες, να είναι πανομοιότυπα.

81 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών ορθώς έκρινε ότι τα προϊόντα τα οποία αφορούν τα αντιπαρατιθέμενα σήματα ήταν, τουλάχιστον σε μικρό βαθμό, παρόμοια.

82 Κατά συνέπεια, το τμήμα προσφυγών επίσης ορθώς κατέληξε στην ύπαρξη κινδύνου συγχύσεως.

83 Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία, η σφαιρική εκτίμηση του κινδύνου συγχύσεως συνεπάγεται κάποια αλληλεξάρτηση των παραγόντων που λαμβάνονται υπόψη και, ιδίως, της ομοιότητας των σημάτων και της ομοιότητας των προσδιοριζομένων προϊόντων ή υπηρεσιών. Επομένως, ο μικρός βαθμός ομοιότητας των προσδιοριζομένων προϊόντων ή υπηρεσιών μπορεί να αντισταθμιστεί από τον μεγάλο βαθμό ομοιότητας των σημάτων, και αντιστρόφως (αποφάσεις της 29ης Σεπτεμβρίου 1998, Canon, C-39/97, EU:C:1998:442, σκέψη 17, και της 14ης Δεκεμβρίου 2006, VENADO με πλαίσιο κ.λπ., T-81/03, T-82/03 και T-103/03, EU:T:2006:397, σκέψη 74).

84 Εν προκειμένω, όμως, το τμήμα προσφυγών εύστοχα υπενθύμισε ότι ακόμη και ένα κοινό που επιδεικνύει υψηλό επίπεδο προσοχής σπανίως έχει τη δυνατότητα να προβαίνει σε άμεση σύγκριση των διαφόρων σημάτων, αλλά οφείλει να εμπιστεύεται την ατελή τους εικόνα που έχει συγκρατήσει στη μνήμη του (σημείο 82 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επίσης, το τμήμα προσφυγών επισήμανε, χωρίς να αντικρουστεί από την προσφεύγουσα, ότι οι γνώσεις των ασθενών, οι οποίοι ανήκουν στο ενδιαφερόμενο κοινό εν προκειμένω, δεν ταυτίζονται με τις γνώσεις των επαγγελματιών του τομέα (σημείο 83 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Εξάλλου, το τμήμα προσφυγών ορθώς έκανε δεκτή, λαμβανομένης υπόψη της συμπτώσεως μεταξύ του διακριτικού λεκτικού στοιχείου του σήματος του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση και του μόνου λεκτικού στοιχείου που συνθέτει το προγενέστερο σήμα, ήτοι του λεκτικού στοιχείου «aurea», την ύπαρξη τουλάχιστον μέσης οπτικής ομοιότητας (σημείο 63 της προσβαλλομένης αποφάσεως), τουλάχιστον μέσης, ή ακόμη και μεγάλης, φωνητικής ομοιότητας (σημείο 68 της προσβαλλομένης αποφάσεως), και τουλάχιστον μικρής εννοιολογικής ομοιότητας για τους ομιλούντες λατινογενή γλώσσα καταναλωτές οι οποίοι θα αντιληφθούν ότι το «aurea» παραπέμπει στον «χρυσό» ή στο «χρυσούν» (σημείο 73 της προσβαλλομένης αποφάσεως), εκτιμήσεις τις οποίες δεν αμφισβήτησε, εξάλλου, η προσφεύγουσα. Επιπλέον, το τμήμα προσφυγών ορθώς υπογράμμισε ότι το ενδιαφερόμενο κοινό ερχόταν σε επαφή με τα αντιπαρατιθέμενα σήματα «τόσο οπτικώς όσο και φωνητικώς», για να συναγάγει εξ αυτού του στοιχείου τη μεγαλύτερη βαρύτητα που πρέπει να αποδοθεί στην οπτική και φωνητική ομοιότητα κατά τη σφαιρική ανάλυση του κινδύνου συγχύσεως (σημεία 87 έως 89 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Τέλος, το τμήμα προσφυγών επισήμανε, χωρίς ούτε ως προς αυτό να διατυπωθεί αμφισβήτηση, ότι το προγενέστερο σήμα είχε συνήθη εγγενή διακριτικό χαρακτήρα (σημείο 78 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

85 Επομένως, το τμήμα προσφυγών ορθώς έκρινε, στα σημεία 91 και 92 της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 83 ανωτέρω, ότι ο τουλάχιστον μικρός βαθμός ομοιότητας μεταξύ των προϊόντων που προσδιορίζονται από τα αντιπαρατιθέμενα σήματα αντισταθμιζόταν από τον τουλάχιστον μέσο βαθμό οπτικής ομοιότητας, και από τον τουλάχιστον μέσο, ή ακόμα και μεγάλο, βαθμό φωνητικής ομοιότητας μεταξύ των αντιπαρατιθέμενων σημείων, για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ήταν απολύτως πιθανό οι καταναλωτές να συσχετίσουν τα εν λόγω σημεία πιστεύοντας ότι πρόκειται για παράγωγα σήματα προερχόμενα από την ίδια επιχείρηση και, ως εκ τούτου, στο συμπέρασμα ότι υφίστατο κίνδυνος συγχύσεως [πρβλ. απόφαση της 28ης Σεπτεμβρίου 2010, Market Watch κατά ΓΕΕΑ – Ares Trading (Seroslim), T-201/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2010:408, σκέψη 49].

86 Επομένως, σημειώνεται, ως εκ περισσού, ότι ακόμη και αν το τμήμα προσφυγών δεν είχε εγκύρως διορθώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, η αιτίαση κατά του σημείου 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία απαλείφθηκε με τη διορθωτική απόφαση, θα μπορούσε κάλλιστα να απορριφθεί.

87 Υπενθυμίζεται ότι, με την αιτίαση αυτή, η προσφεύγουσα προσάπτει στο τμήμα προσφυγών ότι εσφαλμένως έκρινε, στο σημείο 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα επίμαχα προϊόντα ήταν πανομοιότυπα, ενώ σε πλείστα όσα προηγούμενα σημεία (σημεία 6, 31, 36 και 38 της προσβαλλομένης αποφάσεως) έκανε λόγο για απλή διαπίστωση ομοιότητας, τουλάχιστον σε μικρό βαθμό, των εν λόγω προϊόντων. Κατά την προσφεύγουσα, αυτό το θεμελιώδες σφάλμα καθιστά πλημμελή στο σύνολό της την ανάλυση του κινδύνου συγχύσεως, δεδομένου ότι η διαπίστωση της ταυτότητας των προϊόντων συνεπάγεται ότι πρέπει να διαπιστωθεί σημαντική διαφορά μεταξύ των σημείων προς αποφυγή του κινδύνου συγχύσεως.

88 Ακόμη όμως και αν το τμήμα προσφυγών είχε εσφαλμένως καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα επίμαχα προϊόντα ήταν πανομοιότυπα, ενώ, από τη σύγκριση των εν λόγω προϊόντων στην οποία προέβη, προέκυπτε απλώς και μόνο μικρή ομοιότητα, τέτοιο εσφαλμένο συμπέρασμα δεν θα καθιστούσε πλημμελή την ανάλυση του κινδύνου συγχύσεως. Συγκεκριμένα, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι όχι μόνον το τμήμα προσφυγών ορθώς έκρινε ότι τα οικεία προϊόντα ήταν παρόμοια, τουλάχιστον σε μικρό βαθμό (βλ. σκέψη 81 ανωτέρω), αλλά και ότι αυτή η διαπίστωση ομοιότητας των προϊόντων τού παρέσχε τη δυνατότητα να συναγάγει ορθώς την ύπαρξη κινδύνου συγχύσεως εν προκειμένω (βλ. σκέψη 85 ανωτέρω).

89 Επομένως, η αιτίαση αυτή που προβάλλεται προς στήριξη του λόγου ακυρώσεως ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 2017/1001 πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να απορριφθεί, όπως πρέπει να απορριφθεί, κατά συνέπεια, και ο υπό κρίση μοναδικός λόγος ακυρώσεως που προέβαλε η προσφεύγουσα.

90 Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει επίσης να απορριφθεί η προσφυγή στην υπόθεση T-724/18.

Επί των δικαστικών εξόδων

91 Κατά το άρθρο 134 του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Κατά το άρθρο 135, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, όταν τούτο επιβάλλεται για λόγους επιείκειας, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει ότι ο ηττηθείς διάδικος φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων του, μέρος μόνον των εξόδων του αντιδίκου ή ότι δεν πρέπει να καταδικαστεί στα έξοδα αυτά.

92 Εν προκειμένω, βεβαίως, η προσφεύγουσα ηττήθηκε και τόσο το EUIPO όσο και η παρεμβαίνουσα ζήτησαν την καταδίκη της στα δικαστικά έξοδα.

93 Εντούτοις, η προσφεύγουσα δεν θα είχε χρειαστεί να διατυπώσει αιτίαση κατά του σημείου 80 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ούτε να προβάλει ορισμένα επιχειρήματα προς στήριξη των λοιπών αιτιάσεων ούτε να ασκήσει προσφυγή κατά της διορθωτικής αποφάσεως, αν το τμήμα προσφυγών είχε διατυπώσει σαφέστερα και σχολαστικότερα την αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα και το EUIPO πρέπει να φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.

94 Εξάλλου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 138, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, η παρεμβαίνουσα πρέπει να φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Συνεκδικάζει τις υποθέσεις T-724/18 και T-184/19 προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

2) Απορρίπτει τις προσφυγές.

3) Η Aurea Biolabs Pte Ltd, το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) και η Avizel SA φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Gervasoni Frendo Martín y Pérez de Nanclares

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 28 Μαΐου 2020.

(υπογραφές)